



## Projekt „Zmije Latifova“ v Iránu

Jan Dohnal

18. října 2014 přistávám na mezinárodním letišti Imankhomein a již u východu se setkávám s Barbodem Safaei Mahroo z Íránského herpetologického institutu (PARS). Hned první dny probíhaly schůzky s íránským odborem životního prostředí, kde jsme měli několik jednání ohledně práce na projektu v Lar a ohledně manipulace se zmijí Latifovou. Museli jsme se dost přizpůsobit a bylo nám upřesněno, že o povolení se žádá již půl roku a do této fáze se bylo opravdu těžké dostat a stálo to hodně námahy celého PARS herpetologického institutu.

Výsledek byl takový, že jsme získali povolení ke vstupu a manipulaci s Latifovou zmijí na 12 dní v měsíci, což je velký úspěch, neboť jsem cizinec a ti v Iránu moc důvěry nemají. Důvodem je ilegální obchod s íránskou herpetofaunou, íránští plazi jsou v chovech vzácností a jejich cena je vysoká. A tak se postupně snažím získávat si důvěru místního odboru životního prostředí, aby vše v následujících letech fungovalo, jak má.

Další bod mého programu byla návštěva Teheránské veterinární univerzity, kde jsem se setkal s prof. Dr. Rostamim, se kterým jsem vyjednával o možné spolupráci na výzkumu potravní specializace Latifovy zmije. Zde se domluvila spolupráce a příslibení účasti dvou studentů, kteří budou součástí našeho týmu, a budou vyjíždět společně s námi do údolí Lar. Dále čekáme na metodiku výzkumu a vyjádření dalších institucí.

Již několikáté pozitivní setkání jsme měli s Mehdim Nabiyanem, který tvoří dokumentární filmy o íránské přírodě. Výsledek byl pozitivní a jasný. Medhim bude další člen týmu, který bude vyjíždět spolu s námi a tvořit archiv celého projektu a dokumentární film v angličtině, který nejen že sám natočí a zpracuje, ale také si na něj sežene finanční prostředky. Taková pomoc je opravdu extrémně vítaná, protože stejně jako každý takovýto projekt i ten náš trpí nedostatkem financí.



*Mehdi při natáčení dokumentu*

Poslední, důležité a velmi těžké jednání se týkalo vzdělávání místních obyvatel, kteří jsou hrozbou pro zmije Latifovy. Proto jsme uspořádali setkání na odboru vzdělávání a požádali o zapojení do projektu čtyři školy z vesnice Polur a Rine. Vzdělávacího programu se zúčastní každá třída, ve škole bude viset informační plakát a jednou do roka bude pořádána exkurze pro místní děti přímo do terénu. Další edukace bude probíhat u dětí místních nomádů, u kterých ale musíme být extrémně opatrní a o schůzce s nejvyšším postaveným místní komunity se stále vyjednává.

Nomádi jako íránská pastevecká komunita mají speciální povolení pást své ovce v Lar valley každoročně od 6. června a údajně se jedná o více než padesát tisíc kusů ovcí, což je neskutečně velké množství zvířat a určitě se jedná o jeden z největších problémů pro místní plazy. Bohužel s aktivitou místních nomádů je také spojeno mnoho dalších faktorů, jako například vytváření nových komunikací, lov, likvidace biotopů zmijí a odchyt hadů za účelem prodeje.

První týdny byly hodně náročné, neboť dlouhé vyjednávání a pohyb ve věčně ucpaném Teheránu nebyl jednoduchý, ale myslím, že můžeme být spokojeni s tím, jak to celé dopadlo. Další týdny už trávíme veškerý možný čas v údolí Lar, kde pracujeme systematicky na zmapování výskytu zmije spojeného se značkováním a veškerou potřebnou dokumentací. Každý týden jsme tři dny přímo v Laru s Barbodem, dobrovolníky a Mehdym. Poté, co se všichni vrací zpět do Teheránu, já zůstávám v rámci možností v okolních vesnicích nebo v horské chatě pod nejvyšší íránskou horou Damovand, kde hledám lokality a pokouším se získat nové informace o výskytu zmije od místních, což vzhledem k jazykové bariéře není zrovna jednoduché.

Uspořádali jsme také workshop pro strážníky z národních parků Teheránské provincie, kde jsme vysvětlovali rozdíly mezi jednotlivými druhy hadů, zacházení a manipulaci s jedovatými hady, co dělat při uštknutí. Vše bylo spojeno s názornou ukázkou bezpečné manipulace s jedovatými hady a velký důraz se kladl především na zmiji Latifovu. I proto bylo školení pořádáno přímo ve stanici odboru životního prostředí v údolí Lar. Účastníci a ředitelství odboru životního prostředí byli nadmíru spokojeni a další workshop se uskuteční koncem měsíce května na ředitelství odboru životního prostředí v Teheránu.



*Účastníci prvního workshopu o bezpečné manipulaci s jedovatými hady a ochrany místní hepretofauny pořádaného Pars herpetology institue a Zoo Plzeň.*